

mpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

PROFESIJNÝ A KARIÉROVÝ RAST
pkrmpc
METODICKO-PEDAGOGICKÉ CENTRUM

Európska únia
Európsky sociálny fond

Moderné vzdelávanie pre vedomostnú spoločnosť / Projekt je spolufinancovaný zo zdrojov EÚ

Bc. Gabriela Hospodárová

Tvorivé výchovno-vzdelávacie aktivity v ŠKD

Osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe

Košice
2014

Vydavateľ: Metodicko-pedagogické centrum, Ševčenkova 11,
850 01 Bratislava

Autor OPS/OSO: Bc. Gabriela Hospodárová

Kontakt na autora: Základná škola Okružná 17, Michalovce
hospodarova.g@gmail.com

Názov OPS/OSO: Tvorivé výchovno-vzdelávacie aktivity v ŠKD

Rok vytvorenia OPS/OSO: 2014

Odborné stanovisko vypracoval:

Za obsah a pôvodnosť rukopisu zodpovedá autor. Text neprešiel jazykovou úpravou.

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej praxe/osvedčená skúsenosť odbornej praxe bola vytvorená z prostriedkov národného projektu Profesionálny a kariérový rast pedagogických zamestnancov.

Projekt je financovaný zo zdrojov Európskej únie.

Klíčové slová

školský klub detí, tvorivé námety, výchovno-vzdelávacia činnosť (VV), metodický postup, vedenie aktivít, výchovno-vzdelávacie ciele, tvorivá práca

Anotácia

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť edukačnej práce vychádza zo špecifickej skúsenosti s tvorivou a inovačnou prácou v školskom klube detí (ŠKD). Ponúka konkrétne tvorivé aktivity pre deti v školskom klube, pomocou ktorých sa rozvíja tvorivá osobnosť detí, výrazne sa zlepšuje atmosféra v oddelení a upevňujú sa vzťahy medzi deťmi. Všetky uvedené hry v texte sú overené, podrobne metodicky spracované a sú využiteľné v praxi.

OBSAH

ÚVOD	5
1 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI.....	7
1.1 Teoretické východiská	7
1.2 Zadefinovanie cieľovej skupiny	7
1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele	7
1.4 Vymedzenie kompetencií	8
1.5 Strategické postupy	8
2 PRÍPRAVA A VEDENIE AKTIVÍT	11
2.1 Výber aktivít	11
2.2 Inštrukcia	11
2.3 Realizácia aktivít	12
2.4 Spätná väzba	12
3 NÁMETY NA VÝCHOVNO-VZDELÁVACIU ČINNOSŤ V ŠKD	13
3.1 Námety na VV činnosť v rámci celého popoludnia	13
3.2 Námety na tvorivé aktivity	18
3.3 Námety na vzdelávacie aktivity	20
3.4 Námet na zábavnú aktivitu	22
3.5 Námet na aktivitu do školy v prírode	25
ZÁVER	27
Zoznam príloh	29

ÚVOD

Celá pedagogická verejnosť dennodenne rieši otázku, ako čo najlepšie pripraviť deti a mládež pre život v 21. storočí. Na deti, ktoré v tomto storočí vyrastajú sa kladú vysoké nároky a očakáva sa, že sa budú vedieť do nej zaradiť a uplatniť na trhu práce. Kde inde by mohli lepšie spoznať vlastnú identitu, ak nie v škole pod priateľským vedením a formovaním pedagogickými zamestnancami.

Medzi zariadenia, ktoré výrazne zasahujú do oblasti výchovy patrí aj školský klub detí ako školské výchovno-vzdelávacie zariadenie. Vychovávateľky sa snažia deťom v školskom klube ponúkať priestor pre seberealizáciu, vnímanie a nachádzanie vlastného „ja“. Školský klub je miestom odpočinku a rekreácie, kde sa deti nielen hrajú a tvoria, ale zároveň nenásilnou formou rozširujú svoje poznatky z vyučovania. Nie je to ale výchovné zaradenie, v ktorom by si deti mali robiť len úlohy a pripravovať sa na vyučovanie, hoci i túto funkciu musí plniť. Má oveľa širšie výchovno-vzdelávacie poslanie. Učí deti odpočívať a rekreovať sa, tak aby to zodpovedalo zdravotno-hygienickým zásadám, učí ich ušľachtilo sa zabávať, pomáha uspokojovať ich záujmy, vedie ich k samoobsluže, učí ich primerane sa zúčastňovať na spoločensky prospešnej činnosti a pod. (§114 ods.1 školského zákona).

Moja osvedčená pedagogická skúsenosť vychádza zo špecifickej skúsenosti s tvorivou a inovačnou prácou v podmienkach školského klubu detí. Ponúka konkrétne činnosti a aktivity pre deti v školskom klube, ktorými sa výrazne zlepšuje atmosféra oddelenia. Deti sa dokážu dohodnúť, spoločne riešia vzniknuté problémy, navzájom si pomáhajú a sú k sebe pozorné. Aktivity sú zmysluplné, prepojené so skutočným životom. Zároveň sa prostredníctvom týchto aktivít zámerne rozvíja u detí tvorivosť, sociálne a osobné kompetencie.

Predložená osvedčená pedagogická skúsenosť má časť teoretickú a praktickú. Teoretická časť je spracovaná na základe odbornej literatúry a informačných zdrojov, praktická sa zaoberá metodickým spracovaním vlastných námetov na výchovno-vzdelávacie činnosti.

V prvej kapitole je uvedený opis osvedčenej pedagogickej skúsenosti s rozpracovaním teoretických východísk, cieľovým zameraním a vymedzením kompetencií.

Druhá sa zaoberá prípravou a vedením aktivít.

V tretej kapitole sú spracované metodické materiály pre vychovávateľky v školských kluboch detí. Uvádzam námety na výchovno-vzdelávacie činnosti v rámci celého popoludnia, námety na tvorivé aktivity a vzdelávacie aktivity, námet na zábavnú aktivitu a na aktivitu do školy v prírode. Pri každej aktivite je uvedený cieľ, metódy, formy, pomôcky a metodický postup. Tým, že sú výchovno-vzdelávacie aktivity podrobne metodicky spracované sú využiteľné a ihneď aplikovateľné do praxe.

1 OPIS OSVEDČENEJ PEDAGOGICKEJ SKÚSENOSTI

Moja osvedčená pedagogická skúsenosť sa zameriava na spracovanie rôznych výchovno-vzdelávacích aktivít a vychádza z mojej niekoľkoročnej praxe. Je zasadená do výchovy mimo vyučovania, ktorá je v systéme výchovy a vzdelávania uskutočňovaná prostredníctvom školského klubu detí. Všetky aktivity uvedené v predloženej OPS som realizovala so skupinou detí druhého a tretieho ročníka. Pri tvorbe aktivít, či už vzdelávacích alebo zábavných, som sa snažila vytvárať podmienky pre maximálny rozvoj osobnosti detí.

1.1 Teoretické východiská

Školské kluby dnes patria medzi inštitúcie, ktoré sú z hľadiska rozvíjania záujmovej činnosti a rozvoja detí veľmi dôležité. Zásluhu na tom má aj práca vychovávateľa, pretože sa aktívne zúčastňuje na edukačnej činnosti celej školy. Jeho práca spočíva v zabezpečení výchovy a vzdelávania zverených detí v čase mimo vyučovania. Zodpovedá za úroveň a výsledky výchovno-vzdelávacej práce a za kvalitný obsah činnosti. Bezprostredný výchovný vplyv na deti uplatňuje vychovávateľ predovšetkým pri priamej výchovnej práci, ktorá sa zvyšuje premyslenou prípravou. Tento proces výchovy a vzdelávania je založený na integrácii edukačnej činnosti, ktorá je rozpracovaná vo Výchovnom programe ŠKD. Výchovný program je základným dokumentom školského klubu detí, nadväzuje na program školy, a preto vychádza zo Štátneho vzdelávacieho programu a Školského vzdelávacieho programu (§ 8 ods. 1 školského zákona). Jednotlivé výchovno-vzdelávacie činnosti sa integrujú vo viacerých tematických oblastiach výchovy naraz, čo umožňuje komplexnejší rozvoj osobností detí.

1.2 Zadefinovanie cieľovej skupiny

Táto osvedčená pedagogická skúsenosť môže byť praktickou príručkou pre pedagogických zamestnancov základných škôl a to: vychovávateľky školských klubov detí, učiteľky pre primárne vzdelávanie, pre deti mladšieho školského veku.

Tým, že do edukačného procesu čím ďalej tým viac prenikajú prvky humanizácie, pedagogickí zamestnanci musia zvládať také činnosti, akými sú napríklad zlepšovanie emocionálnej a citovej oblasti detí. Majú ich viesť k tomu, aby deti vedeli prekonávať záťaž, aby sa vedeli vysporiadať so stresom. Tieto požiadavky kladú nové úlohy v danej problematike a mali by podnietiť pedagogických pracovníkov do ďalšieho štúdia v tejto oblasti.

Na realizovanie predkladanej osvedčenej pedagogickej skúsenosti nie sú potrebné špecifické predpoklady, ani zvláštne kompetencie. K tomu, aby pedagogickí zamestnanci vytvárali vlastné tvorivé aktivity postačí schopnosť tvorivo myslieť, mať radosť z hry a mať pozitívny vzťah k deťom.

Dôležitou požiadavkou na realizovanie OPS je požiadavka jednoty a špecifickosti vyučovania a výchovy mimo vyučovania, ktorá vymedzuje spoločné plnenie výchovného cieľa a to – rozvoja osobnosti dieťaťa. Dôležitá je aj požiadavka spolupráce učiteľiek a vychovávateľiek.

1.3 Hlavný cieľ a čiastkové ciele OPS

Hlavným cieľom osvedčenej pedagogickej skúsenosti je ponúknuť pedagogickým zamestnancom inšpiráciu, ako u detí prostredníctvom aktivít rozvíjať tvorivosť a meniť aj tradičnú výchovnú činnosť.

Čiastkové ciele OPS:

- prostredníctvom zážitkovej činnosti rozvíjať osobnosť dieťaťa
- viesť deti k aktívnemu tráveniu voľného času
- vytvárať v oddelení pozitívnu klímu
- ponúknuť metodický materiál pre prácu vychovávateľov.

1.4 Vymedzenie kompetencií

Obsah činností v školských kluboch detí vychádza na jednej strane zo záujmov a potrieb detí, na druhej strane z poslania výchovy mimo vyučovania definovaného v školských zákonoch. Pri výbere kompetencií a cieľov je preto vhodné vychádzať z Výchovného programu ŠKD. Kľúčové kompetencie, ktoré sú hlavným cieľom výchovno-vzdelávacej činnosti sa rozvíjajú prostredníctvom jednotlivých tematických oblastí výchovy. Je to oblasť vzdelávacia, spoločensko-vedná, pracovno-technická, prírodovedno-environmentálna, esteticko-výchovná, telovýchovná, zdravotná a športová. Ich plnenie sa dosahuje prostredníctvom konkrétnych aktivít.

OPS rozvíja u detí prostredníctvom:

- vzdelávacej oblasti kompetencie k učeniu,
- spoločensko-vednej oblasti kompetencie sociálne a interpersonálne,
- esteticko-výchovnej oblasti kompetencie občianske,
- prírodovedno-environmentálnej oblasti kompetencie komunikačné,
- pracovno-technickej oblasti kompetencie pracovné,
- telovýchovnej, zdravotnej a športovej oblasti kompetencie kultúrne.

U pedagogických zamestnancov osvedčená pedagogická skúsenosť rozvíjajú tieto kompetencie:

- spôsobilosť používať vhodnú motiváciu,
- spôsobilosť vybrať a použiť metódy a formy vzhľadom na edukačné ciele a individuálne edukačné potreby detí,
- spôsobilosť flexibilne zmeniť naplánovanú činnosť vzhľadom na aktuálnu situáciu,
- spôsobilosť hodnotiť priebeh a výsledky výchovno-vzdelávacích aktivít,
- spolupracovať v tíme,
- vytvárať pozitívnu atmosféru.

1.5 Strategické postupy

Edukačná činnosť v školskom klube detí sa uskutočňuje v iných podmienkach ako pri školskom vyučovaní. Obsahové zameranie činností musí prihliadať na stupeň únavy z predchádzajúceho vyučovania. Po vyučovaní si chce dieťa predovšetkým oddýchnuť, zbaviť sa únavy, uplatniť sa v rozmanitej záujmovej činnosti. Dieťa má mať možnosť

hrať sa, má mať svoj priestor a vychovávateľ má jeho konanie medzi ostatnými citlivo usmerňovať. Dôležité je ponúknuť deťom také činnosti, ktoré zodpovedajú ich predstavám, apelujú na ich sebavedomie, na potrebu vlastného presadzovania sa a schopnosť samostatného konania. Na realizáciu tvorivej práce nemôže existovať striktný návod. Jednotlivé stratégie a postupy treba prispôsobiť konkrétnym podmienkam, pretože to čo je nové, objavené v jednom prípade, sa môže v inom prípade alebo v inej situácii stať rutinou.

Pri tvorbe výchovno-vzdelávacích aktivít potrebujeme poznať rôzne strategické postupy. Existuje veľa edukačných metód, ktoré sa delia do rôznych kategórii. Ja využívam edukačné metódy a formy, ktoré sa uplatňujú pri tvorivej práci vo výchove mimo vyučovania a vychádzajú z toho, že na spracovanie informácii používajú deti kognitívne a emocionálne procesy. Patria k nim kognitívne metódy, zážitkové metódy, skúsenostné metódy. Ďalej je to hra, problémové metódy, brainstorming. Čo sa týka organizácie práce detí, volím skupinové prístupy k riešeniu rozličných úloh, lebo pre osobnosť detí mladšieho školského veku je charakteristická prirodzená potreba patriť do skupiny a byť ňou akceptovaný (Portmanová, 2004, s. 12).

2 PRÍPRAVA A VEDENIE AKTIVÍT

Medzi najdôležitejšie činnosti vo výchove mimo vyučovania patria všetky aktivity zamerané na rozvoj osobnosti detí a mládeže. Tieto aktivity sú súčasťou každej činnosti, ktorá sa v zariadeniach pre výchovu mimo vyučovania uskutočňuje, a treba im venovať osobitnú pozornosť. Pretože deti majú veľa záujmov, úlohou vychovávateľky je poznať a určitým spôsobom vedieť organizovať tieto záujmy, vedieť vybrať tie, ktoré majú význam pre deti a vždy ich vhodne využívať. Aktivity by mali byť čo najrozmanitejšie a najoriginálnejšie a podľa možnosti by mali ísť s dobou. Pri príprave a vedení aktivít je potrebné poznať jednotlivé kroky, ktoré vedú k úspešnej realizácii aktivity so zmysluplným a cieleným účinkom na deti. Od začiatku až do konca kompletného prevedenia aktivity je potrebné urobiť štyri kroky:

1. vybrať alebo vytvoriť cielenú aktivitu
2. dať deťom inštrukciu
3. realizovať aktivitu
4. urobiť spätnú väzbu.

Jednotlivé kroky nasledujú po sebe. Jedine krok 4 je možné vynechať len v prípade ak:

- nie je cieľom zámerné učenie, ale len zábava,
- je v skupine taká nálada, že nie je vhodné ďalej deti „trápiť“ rozoberaním,
- ak veková skupina, či mentálne schopnosti účastníkov bránia štruktúrovanému spracovaniu zážitku (Bednařík, 2009, s. 104).

2.1 Výber aktivity

Výber aktivity ovplyvňuje niekoľko základných faktorov, ktoré v rôznych situáciách majú odlišnú prioritu. Preto najdôležitejším faktorom výberu je jej cieľ. V každej zmysluplnej práci s deťmi je dôležité mať sformulovaný cieľ alebo viac cieľov, ktoré chcem s nimi dosiahnuť. Pri príprave aktivity je dobré predstaviť si celý priebeh aktivity – od delenia do skupín, cez podanie inštrukcie, samotnú realizáciu a vyhodnotenie. Ak si to živo predstavím, mám šancu zostaviť úspešnú aktivitu a vopred odstrániť potencionálne chyby.

Ďalšími faktormi ovplyvňujúcimi výber aktivity sú: časový faktor, prostredie, veľkosť skupiny, vek detí, významné spoločenské udalosti, osobné preferencie, momentálne nastavenie pedagogického zamestnanca a materiálne zabezpečenie. Ak mám vybranú aktivitu, zvolený časový rozsah a potrebné pomôcky, môžem zadať inštrukciu.

2.2 Inštrukcia

Inštrukcia sú nahlas povedané alebo napísané výroky, určujúce pravidlá a cieľ, ktorý majú deti v aktivite dosiahnuť. Môže obsahovať motivačný úvod, cieľ, úlohu, zadanie aktivity. Dôležité sú aj pravidlá, obmedzujúce aj určujúce, ktoré musia všetci dodržiavať. V inštrukcii stanovujem roly, rozdeľujem deti do skupín, opisujem postupnosť krokov. Ak je napríklad potrebná prípravná a až potom akčná fáza, tak je lepšie ich vopred pomenovať. Na záver je potrebné ešte raz zdôrazniť zásadné pravidlá a postupy, a dať deťom priestor na otázky. Na otázky, ktoré smerujú k porozumeniu inštrukcie odpovedám, alebo ju vysvetlím inými slovami.

Inštrukcie podávam deťom rôznymi spôsobmi – závisí od aktivity a zvážením, ktorý typ je pre mňa vhodný. Ústna inštrukcia môže byť voľne povedaná, prečítaná či naučená.

Závisí od toho, nakoľko presne musí odznieť. Písomná inštrukcia býva najčastejšie pri hraní rolí, keď je potrebné, aby deti mali pred sebou text, objasňujúci danú situáciu, prípadne ďalšie doplňujúce informácie, ktoré deťom pomôžu vžiť sa do roly a situácie. Pri zadávaní inštrukcie je dobré kombinovať ústnu inštrukciu s písomnou.

2.3 Realizácia aktivity

Pri realizácii aktivity dbám o to, aby sa deti držali vytvorených pravidiel, aby podali čo najlepší výkon, aby mali čo najlepší zážitok, a aby aktivitu úspešne dokončili. Pri práci deti podporujem povzbudzovaním, kontrolovaním prejaveneho záujmu, priamou pomocou, keď vidím že si niekto môže ublížiť, alebo si nevie poradiť s úlohou. Takto ich motivujem a robím priebežnú reflexiu počas aktivity.

Ak práve do aktivity nezasahujem, sledujem čo sa deje, aby som mohla včas zasiahnuť. Robím si poznámky, píšem si komentáre k dôležitým udalostiam, aby som mohla dať kvalitnú spätnú väzbu, sledujem čas. Pri realizácii aktivity sa plne venujem deťom.

2.4 Spätná väzba

Spätná väzba zahŕňa viacero činností, ktoré sa počas rozoberania aktivity dajú robiť. Ide o spätný pohľad, ohliadnutie sa, retrospektívne zhodnotenie, preskúmanie. Pri spätnej väzbe sa venujem pocitom vyvolaných aktivitou, správaniu sa detí, pomenovaniu zručností, ktoré deti využívali, aj navodeniu otázok na rozmýšľanie. Spätná väzba podporuje sebareflexiu, sebaúctu, všetky procesy učenia, riadenia, komunikácie spolužitia. Ide o peramentný proces učenia sa dávať a prijímať spätnú väzbu s cieľom vyhodnocovať a podporovať efektívnosť procesov i výrokov (Kovaliková, 1996, s. 35).

3 NÁMETY NA VÝCHOVNO-VZDELÁVACIU ČINNOSTI V ŠKD

Každá výchovno-vzdelávacia činnosť je iná, odlišná, jedinečná a neopakovateľná, pretože sa vyskytuje v iných výchovných podmienkach ako pri školskom vyučovaní. Preto obsahové zameranie činnosti musí byť pre dieťa motivujúce a jemu blízke. Námety na činnosti, ktoré sa deťom predložia tak, že ich príjmu za svoje, sú zdrojom samostatnosti, rozvoja ich iniciatívy a aktivity. Pri výbere aktivity dbám na bezpečnosť, individuálne schopnosti, zručnosti detí a podmienky v školskom klube. Pri uskutočňovaní edukačnej činnosti sa dodržiava pravidelné striedanie oddychovej a záujmovej aktivity dieťaťa s aktivitou súvisiacou s prípravou na vyučovanie podľa Výchovného programu ŠKD.

3.1 Námety na výchovno-vzdelávaciu činnosť v rámci celého popoludnia

Téma: Hľadanie pokladu

Veková kategória: deti 3. ročníka

Výchovno-vzdelávacie cieľ: Podporiť u detí tvorivosť a fantáziu. Rozvinúť manuálne zručnosti.

Rozvíjané kompetencie: Plánuje a hodnotí svoje činnosti. Kultivuje svoju vytrvalosť, dokončí prácu. Rozvíja svoje manuálne zručnosti.

Druh výchovnej činnosti: odpočinková a relaxačná činnosť

Konkrétny cieľ VV činnosti: Odstrániť únavu z vyučovania.

Metódy: rozhovor, asociovanie, diskusia

Formy: komunitný kruh

Pomôcky: žiadne

Realizácia:

Vyzvem deti, aby si sadli na koberec. Aktivitu začnem rozhovorom. Nechám ich voľne vyslovovať slová, ktoré ich napadnú pri slove „poklad“. Deti asociujú slová, o ktorých potom vediem krátku diskusiu. Diskusiu navediem na emóciu zvedavosť a zároveň ich motivujem. „Chceli by ste aj vy nájsť niekedy poklad? Možno sa vám to dnes podarí, ale najprv musíte splniť niekoľko úloh a to: nájsť mapu s pokladom a vyrobiť Indiánsku rieku“. Takto sú deti s činnosťou celého popoludnia oboznámene. Téma hľadania pokladu sa prelína celou výchovno-vzdelávacou činnosťou.

Druh výchovnej činnosti: rekreačná činnosť

Konkrétny cieľ VV činnosti: Nájsť mapu k pokladu.

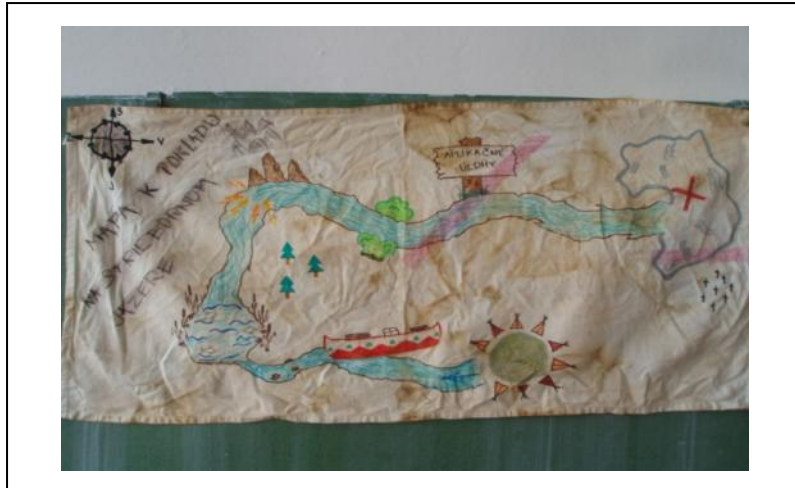
Metódy: vysvetlenie, pozorovanie

Formy: hromadná, skupinová

Pomôcky: zvonček, mapa k pokladu

Realizácia:

Túto aktivitu realizujem na školskom dvore, ktorý deti dobre poznajú. Pred činnosťou tam ukryjem mapu s pokladom tak, aby z nej bolo trocha vidieť. Presunieme sa vonku. Tu deťom poviem, že ich úlohou bude pozorne sa porozhliadnuť po školskom dvore a hľadať niečo, čo vyzerá veľmi staro. Kto mapu nájde zazvoní na pripravený zvonček a to bude znamenie, že mapa sa našla. Skôr ako sa deti rozptýlia, upozorním ich na bezpečnosť pri hre. Ak sa mapa nájde pochválím deti za aktivitu a nechám ich ešte voľne na školskom dvore pohrať sa.

Obrázok 1 Mapa k pokladu

Prameň: vlastný návrh

Názov aktivity: Indiánska rieka

Druh výchovnej činnosti: záujmová činnosť

Tematická oblasť výchovy: esteticko-výchovná , výtvarná výchova

Konkrétny cieľ VV činnosti: Namaľovať indiánsku rieku.

Metódy: vysvetlenie, rozhovor, metóda zážitku

Formy: samostatná práca

Pomôcky: anilínové farby, rozstrihané hubky na riad, nožnice, farebný, krepový a hodvábnny papier, vlna, výkresy, ceruzku, lepidlo

Realizácia:

Záujem o činnosť vzbudím rozprávaním sa o nájdenej mape. Deti hovoria čo na nej vidia, čo si o nej myslia. Navediem ich na to, že k pokladu sa dostanú po rieke, ktorú si musia vyrobiť podľa zadanej inštrukcii, ktorá je na tabuli. Inštrukciu prečítam.

Postup pri tvorbe rieky:

1. Na výkres si obkreslíte tvar rieky podľa nájdenej mapy.
2. Rieku vymaľujete technikou otláčania.
3. Dotvoríte ju hodvábnym, krepovým, alebo farebným papierom, prípadne vlnou podľa vlastnej fantázie.
4. Hotovú rieku vystrihnete.

Deťom určím časový limit 30 min. Potrebný materiál pripravím v kútiku na pomôcky. Pri práci deti pozorujem, nezasahujem. Pred uplynutím času ich poprosím, aby dorobili posledné úpravy a poupratovali. Po uplynutí časového limitu deti predstavia svoje práce. Prezentácia prebieha v komunitnom kruhu, aby všetci mali možnosť vidieť a počuť. Zhodnotia, ako sa im pracovalo, akým spôsobom dotvorili svoju rieku. Pochválím ich za aktivitu. Z hotových prác si poskladáme cestičku k pokladu.

Názov aktivity: Poklad na Striebornom jazere

Druh výchovnej činnosti: príprava a vyučovanie

Tematická oblasť výchovy: vzdelávacia oblasť

Konkrétny cieľ VV činnosti: Nadviazať na predchádzajúce aktivity. Precvičiť si vybrané slová.

Metódy: motivácia, vysvetlenie, rozhovor, metóda zážitku, hra

Formy: hromadná, individuálna

Pomôcky: väčšia nádoba (kotlík), džús alebo sirupová voda, slamky dlhé 1m, čokoládové mince, na ktorých sú prilepené obojaké spoluhlásky, vodotesná nádobka, izotermická fólia

Realizácia:

Počas záujmovej činnosti si pripravím „Strieborné jazero“. Do väčšej nádoby (kotlíka) obaleného alobalom vložím vodotesnú nádobku, do ktorej ukryjem čokoládové mince. Na ne pripevním obojaké spoluhlásky. Nádobku zaťažím, aby nevyplávala na povrch. Zalejem džúsom, alebo sirupovou vodou. Poklad nesmie byť vidno. Takto pripravený kotlík umiestnim na rozťahnutú izotermickú fóliu, ktorá predstavuje Strieborné jazero. Zároveň tak chránim podlahu. Pre každé dieťa pripravím slamku dlhú 1m a vysvetlím úlohu.

„Milé deti. Dostali ste sa až k Striebornému jazeru, kde by mal byť podľa mapy ukrytý poklad. Teraz vás čaká najťažšia úloha, spoločnými silami zdolať jazero, lebo poklad sa ukrýva až na samom dne. Vodu z jazera treba odčerpať. Ale ako na to? Každý z vás dostane čerpadlo – slamku a bude sa snažiť „odčerpať“ t. z. vypiť čo najviac vody“.

Deti sa rozostúpia okolo kotlíka. Dĺžka slamky zaručí, že do kotlíka každý dosiahne. V kotlíku je dosť veľké množstvo, takže to chvíľu potrvá. Po vypití vody ocením snahu a spoluprácu, a nájdený poklad spravodlivo rozdelím. Čokoládové mince si však deti môžu rozbaľiť až vtedy, ak správne vymenujú vybrané slová na obojakú spoluhlásku, ktorú majú pripevnenú na minci.

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Aktivity s prelínajúcou sa témou na celé popoludnie deti prijali s nadšením. Vzhľadom na to, že deti sú prirodzene zvedavé, aktivity s hľadaním pokladu sa im veľmi páčili. Už od začiatku s napätím počúvali zadanie úloh a aktívne sa do činnosti zapojili. Najviac sa im páčil návrh „Strieborného jazera“ a jeho zdolávanie. Táto činnosť zároveň nadviazala na olovrant, ktorý je súčasťou rozvrhu týždennej činnosti. Hranie a tvorenie v skupine pôsobí na myslenie detí veľmi prospešne.

Na hodnotenie celého dňa používam náladovník. Sú to tváričky smajlíkov s veselou, neutrálnou a smutnou podobou. Každé dieťa má vyrobený štipec so svojim menom a pri odchode zo školského klubu si svoj štipec pripne na tváričku podľa toho, ako bol so sebou spokojný, ako sa mu deň strávený v školskom klube páčil.

Obrázok 2 Náladovník

Prameň: vlastný návrh

Téma: Vôňa knihy

Veková kategória: deti 2. ročníka

Výchovno-vzdelávací cieľ: Prejavovať pozitívny vzťah ku knihe. Rozvíjať tvorivé myslenie.

Rozvíjané kompetencie: Prejavuje záujem o nové situácie. Rozlišuje kultúrne a nekultúrne správanie. Formuluje svoje myšlienky a názory. Vyjadruje ich súvisle v písomnom a ústnom prejave.

Druh výchovnej činnosti: odpočinková a relaxačná činnosť

Konkrétny cieľ VV činnosti: Odstrániť únavu z vyučovania.

Metódy: rozhovor, počúvanie, čítanie, relaxácia

Formy: komunitný kruh, hromadná

Pomôcky: knihy

Realizácia:

Deti si niekoľko dní vopred prinesú do školského klubu knihu, ktorú sami prečítali. Z prinesených kníh si urobíme výstavku. Aktivitu začnem tým, že posadím deti na koberec chrbtom k výstavke. Potom vyberiem jedno dieťa. Jeho úlohou je vziať si jednu z kníh, otvoriť na ľubovoľnej strane a prečítať z nej krátky úryvok. Úlohou ostatných je hádať, z ktorej knihy úryvok je. Obyčajne to uhádne dieťa, ktorému kniha patrí. Je to v súlade s hrou, pretože opakovaný úspech, respektíve neúspech je súčasne indikátorom toho, či dieťa knihu naozaj prečítalo. Deti pochválím za vnímavosť. Zároveň ich oboznámim s ďalšou činnosťou. Pôjdeme sa pozrieť, kde sa v našom meste nachádza Okresná knižnica. Po poučení o bezpečnosti a správaní sa počas vychádzky, sa presunieme do šatne a potom von.

Druh výchovnej činnosti: rekreačná činnosť

Konkrétny cieľ VV činnosti: Vyrovnať jednostranné zaťažovanie organizmu.

Metódy: pozorovanie, vychádzka

Formy: hromadná

Pomôcky: žiadne

Realizácia:

Počas vychádzky vediem deti k dodržiavaniu pravidiel cestnej premávky a ku kultivovanému správaniu. V celi vychádzky deti oboznámim s krátkou históriou Okresnej knižnice a vrátim sa späť. Deti pochválím za dodržiavanie pravidiel počas vychádzky.

Názov aktivity: Včelí príbeh

Druh výchovnej činnosti: záujmová činnosť

Tematická oblasť výchovy: esteticko-výchovná, literárna výchova

Konkrétny cieľ VV činnosti: Vytvoriť krátky text dokončením príbehu.

Metódy: problémová metóda, rozhovor, vlastná práca

Formy: samostatná práca

Pomôcky: pracovné listy, písacie potreby

Realizácia:

Po vhodnom upravení priestoru vyzvem deti, aby sa pohodlne usadili, lebo im chcem porozprávať, čo sa mi prihodilo.

Motivácia: „Včera som si otvorila rozprávkovú knihu, z ktorej som vám chcela dnes čítať a zistila som, že všetky napísané stránky zmizli. Ostali tam len tri vety. Pomyslela som si:

Čo teraz? Ako dokončím deťom príbeh? A tak mi napadlo, že by ste to mohli urobiť vy. Súhlasíte? Zatvorte si očka a počúvajte začiatok rozprávky, ktorá sa práve začína:

Bol slnečný deň. Usilovné včielky lietali z kvetu na kvet. Zbierali sladučkú šťavu, ktorú znášali v malých vedierkach do svojho úľa.

Viac v knihe nie je. Pokúste sa Včelí príbeh dokončiť podľa vašej predstavy. Zapojte svoju fantáziu“.

Deti vyslovujú svoje predstavy o dokončení príbehu. Potom im rozdám pracovné listy so začiatkom príbehu. Doň príbeh dopíšu. Hotové príbehy si spoločne prečítame a oceníme potleskom. Zvyšuje sa tak ich sebedomie a rozvíja slovná zásoba.

Názov aktivity: Prečo - lebo

Druh výchovnej činnosti: príprava a vyučovanie

Tematická oblasť výchovy: vzdelávacia oblasť

Konkrétny cieľ VV činnosti: Precvičiť čítanie s porozumením.

Metódy: otázky a odpovede, aktívne počúvanie, vysvetlenie, rozhovor, didaktická hra, práca s textom

Formy: skupinová, individuálna

Pomôcky: kvízové otázky

Realizácia:

K tejto aktivite potrebujem mať vytvorený súbor otázok a odpovedí s témou kniha. Polovica detí dostane náhodne vybrané otázky, ktoré sú vytlačené na červenom papieri. Druhá polovica dostane odpovede, ktoré sú vytlačené na žltom papieri. Jedno dieťa prečíta nahlas otázku, a to ktoré má odpoveď, sa prihlási a nahlas prečíta odpoveď.

Tabuľka 1 Príklady otázok a odpovedí

Otázka:	Odpoveď:
Aké oddelenia sa nachádzajú v knižnici?	V knižnici sa nachádza detské oddelenie, oddelenie pre dospelých, hudobné oddelenie atď.
Ako sa volá kniha, ktorá sa roztvára ako harmonika?	Kniha, ktorá sa roztvára ako harmonika sa nazýva leporelo.
Ako sa volá časopis o modrom psíkovi Bellovi a mackovi?	Časopis o modrom psíkovi Bellovi a mackovi sa volá Macko Pusík.
Aké druhy kníh nájdete v knižnici?	V knižnici nájdeme dobrodružné knihy, romány, časopisy, detské knihy, sci-fi atď.
V ktorej rozprávkovej knižke dávali zvieratká do torty slaninku aj myši?	V rozprávkovej knižke O psíčkovi a mačičke.
Čo je podmienkou vstupu do knižnice?	Podmienkou vstupu do knižnice je mať čitateľský preukaz.
Ako sa volá rozprávka o troch bratoch, ktorí neboli rovnako pracovití?	Rozprávka o troch bratoch, ktorí neboli rovnako pracovití sa volá O troch prasiatkach.
Ako sa volá časopis, v ktorom sú len obrázky s malým množstvom textu umiestneného v bubline?	Časopis, v ktorom sú len obrázky s malým množstvom textu umiestneného v bubline sa volá komiks.

Prameň: vlastný návrh

Otázok a odpovedí musí byť toľko, aby sa vystriedali všetky deti. Správne prečítanú otázku a odpoveď pochválím.

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Tieto aktivity som realizovala v rámci mesiaca knihy. Predchádzala tomu návšteva školskej a okresnej knižnice, ktorá sa nachádza v blízkosti našej školy. Návšteva Okresnej knižnice bola pre niektoré deti vzácnosťou. Ochotné pracovníčky tu pomohli deťom získať potrebné informácie k aktivite Prečo – lebo. V aktivite Včelí príbeh bolo pre deti najťažšie správne formulovať svoje nápady, lebo ich slovná zásoba nie je ešte taká bohatá. Úloha nebola zameraná na gramatickú stránku, ale na obsah. Zaujímavým nápadom v rámci mesiaca kníh by bolo, keby sa do aktivít zapojili aj rodičia, ktorí by napríklad čítali v rámci relaxačnej činnosti svoju obľúbenú knihu.

3.2 Námety na tvorivé aktivity v ŠKD

Názov aktivity: Euronosič a Eurojedák

Druh výchovnej činnosti: záujmová činnosť

Tematická oblasť výchovy: pracovno-technická

Veková kategória: deti 3. ročníka

Výchovno-vzdelávacie cieľ: Podporiť u detí tvorivosť a fantáziu. Aplikovať životnú zručnosť spolupráca.

Rozvíjané kompetencie: Plánuje a hodnotí svoje činnosti. Dokončí prácu. Ovláda jednoduché manuálne zručnosti. Zrozumiteľne vyjadruje a obhajuje svoj názor.

Konkrétny cieľ VV činnosti: Vytvoriť plagáty.

Metódy: vysvetlenie, diskusia, rozhovor, manipulácia s predmetmi

Formy: skupinová

Pomôcky: nakopírované euro mince (príloha č. 1), papierové bankovky (zakúpené v hračkárstve), papier, ceruzky, nožnice, farbičky, lepidlo, tehličky vystrihnuté zo zlatého výkresu, čiernu fixku, výkresy A1

Realizácia:

Deti rozdelím do dvoch skupín. Jedna skupina má vytvoriť z nakopírovaných euro bankoviek spoločnú predstavu „euronosiča“ s nákladom príjmov a druhá skupina má vytvoriť z papierových mincí spoločnú predstavu „eurojedáka“ so svojimi výdavkami. Každá skupina má v triede pripravené pracovné miesto, kde bude svoju činnosť realizovať. Sú tam pripravené všetky potrebné pomôcky. Inštrukciu, ako postupovať dostane každá skupina napísanú na papieri (príloha č. 2, č. 3). Tú si s každou skupinou ešte raz spoločne prečítam a vysvetlím priebeh aktivity. Upozorním ich na bezpečnosť pri manipulácii s nožnicami a čistotu svojho pracovného prostredia. Časový limit určený na prácu je 30 min. Počas priebehu aktivity sa snažím poukazovať na dodržiavanie dohodnutých postupov a prejavy spolupráce. Po uplynutí časového limitu prácu spoločne s deťmi zhodnotíme prezentáciou. Pri prezentácii sa zameriavam na rozvoj komunikačných schopností a dbám na to, aby prácu prezentoval každý zo skupiny.

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Táto aktivita prebiehala v rámci projektu Poznaj svoje peniaze. Bola zameraná na poznanie vzhľadu euro mincí a euro bankoviek, na domáce hospodárenie s finančnými prostriedkami, a na výdaje a sporenie. Informácie, s ktorými disponovali deti získali na školskom vyučovaní tiež v rámci projektu. Rozdelenie do skupín, v ktorých deti pracovali nebolo náhodné. Najprv sa trieda rozdelila na dievčatá a chlapcov. Potom sa dievčatá aj chlapci rozdelili na polovicu a súčasne sa spojila polovica dievčat s polovicou chlapcov. Tak vznikli dve skupiny. Deti so záujmom diskutovali a svoju tvorivosť a spoluprácu prejavili tým, že vytvorili pekné plagáty (výstupy). Určený časový limit bol veľmi krátky. Odporúčam ho predĺžiť na 45 – 60 min.

Obrázok 3 Výstupy

Prameň: vlastný návrh

Názov aktivity: Ako si predstavujem mimozemšťana

Druh výchovnej činnosti: záujmová činnosť

Tematická oblasť výchovy: esteticko-výchovná, výtvarná výchova

Veková kategória: deti 2. ročníka

Výchovno-vzdelávací cieľ: Upevňovať zručnosti pri práci s modelovacím materiálom. Podporiť u detí tvorivosť a fantáziu.

Rozvíjané kompetencie: Kultivuje svoju vytrvalosť. Dokončí prácu. Ovláda jednoduché manuálne zručnosti.

Konkrétny cieľ VV činnosti: Vytvoriť mimozemšťana.

Metódy: vysvetlenie, diskusia, rozhovor, pracovné činnosti

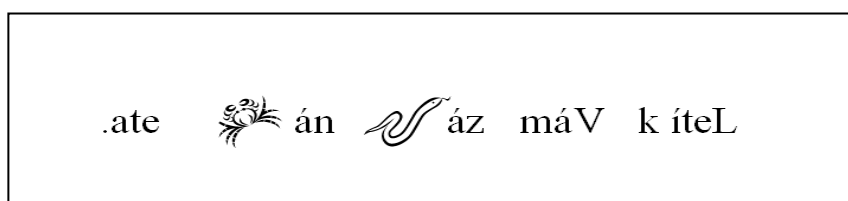
Formy: hromadná, individuálna

Pomôcky: zašifrovaný odkaz, plastelína, modelovacie podložky, farbičky, výkresy

Realizácia:

Deti si vezmú svoje vankúšiky, pohodlne si sadnú na koberec. Na motiváciu im prečítam ukážku z knihy Malý princ (Antoine de Saint-Exupéry, 2011) o existencii cudzích planét a neznámych bytostiach.

Po prečítaní ukážky rozdám deťom lístočky so zvláštnym odkazom. Ich úlohou je odkaz vylúštiť a správne napísať.

Obrázok 4 PL Zašifrovaný odkaz

Prameň: vlastný návrh

Potom rozprávajú a opisujú svoju predstavu o mimozemšťanoch. Nasleduje praktická činnosť, vytvoriť svoju neznámu bytosť modelovaním, alebo nakreslením na výkres.

Na záver všetci predstavia svoje bytosti a rozprávajú o tom, ako by neznámych návštevníkov privítali na Zemi. Rozvíja sa pritom aj hodnotiace, kritické myslenie. Okrem toho sa učia vystupovať, povedať svoj názor, komunikovať pred spolužiakmi.

Zo všetkých vytvorených prác vytvoríme galériu záhadných bytostí, a tak spoločne s deťmi vytváram obohatené prostredie.

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Deti si so záujmom vypočuli motivačnú ukážku. Musela som im bližšie predstaviť obsah knihy Malý princ. So zašifrovanou správou mali niektoré deti tiež problém. Musela som ich nabádať k pozornosti a naviesť na správnu odpoveď. Ten kto odkaz rozšifroval a správne napísal ukázal mi ho. Pri rozprávaní o svojich predstavách sa nechali inšpirovať televíziou, preto som ich naviedla na vlastné predstavy, také ktoré ešte nikto nevymyslel. K praktickej činnosti nedostali deti žiadne postupy. Mali k dispozícii len uvedené pomôcky. Väčšia časť detí uprednostnila kreslenie pred modelovaním.

Činnosť môžeme obohatiť aj písaním uvítacieho listu pre mimozemskú civilizáciu, alebo zvláštnymi pozdravmi. Deti môžu pripraviť aj zoznam vecí, ktoré by mimozemšťanom darovali a zdôvodnili by výber darčeka. Aktivita sa dá skombinovať s pracovno-technickou oblasťou, kde môžu deti z odpadového materiálu zostrojiť vesmírnu raketu.

3.3 Námety na vzdelávacie aktivity v ŠKD

Názov aktivity: Veselé sporenie

Druh výchovnej činnosti: príprava na vyučovanie

Tematická oblasť výchovy: vzdelávacia oblasť

Veková kategória: deti 3. ročníka

Výchovno-vzdelávacie cieľ: Poznať nominálnu hodnotu eura podľa farby.

Rozvíjané kompetencie: Prejavuje záujem o nové informácie. Dokáže riešiť neznáme úlohy.

Konkrétny cieľ VV činnosti: Vypracovať pracovný list. Zabaviť sa.

Metódy: vysvetlenie, manipulácia s predmetom, didaktická hra

Formy: individuálna

Pomôcky: nakrčené papierové loptičky vo farbe euro mincí a euro bankoviek, látkový kôš na bielizeň (pokladnička), pracovné listy

Realizácia:

Deťom rozdám pracovné listy a presunieme sa na koberec, kde bude prebiehať hra. Úlohou je „nasporiť“ si peniaze tým, že do pripravenej pokladničky (kôš na bielizeň) vzdialenej od štartovacej čiary asi 3 m postupne hádžu nakrčené farebné papierové loptičky. Tie predstavujú hodnotu eura. Loptička z fialového papiera predstavuje 500€, zo žltého 200€, zo zeleného 100€ atď. Po vrhnutí všetkých loptičiek majú farbu papierovej loptičky priradiť k nominálnej hodnote euro bankovky a euro minci. To znamená, že tie loptičky, ktoré do pokladničky trafili si nasporili a ich hodnotu si krížikom zaznačia do pracovného listu (príloha č. 4). S touto sumou budú ďalej pracovať.

Euro sem – euro tam													
Meno _____													
													

Obrázok 5 PL Euro sem – euro tam

Prameň: vlastný návrh

Postupne sa pri hre vystriedajú všetky deti. Potom sa presunú na svoje miesto a samostatne vypracujú pracovný list. V závere činnosti v komunitnom kruhu prezentujú, koľko eur si nasporili a vyjadria jedným slovom ako sa im hra na sporenie páčila.

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Tematicky je táto aktivita zameraná na finančnú gramotnosť. Prebiehala v rámci projektu Poznaj svoje peniaze. Hravou formou sa deti učili spoznávať vzhľad euro mincí a euro bankoviek. Pri práci s pracovným listom sa nevyskytli žiadne vážnejšie problémy, len niektoré deti nepochopili ako ďalej pracovný list vypracovať. Z toho usudzujem, že nedávali pozor pri inštrukčiaz, pretože sa sústredili len na samotnú hru. Odporúčam pri tejto hre pripraviť si dve až tri pokladničky a papierové gule, aby sa pri hádzaní deti rýchlejšie vystriedali. Obmenou môže byť to, že jeden bude hádzať, a druhý jeho sporenie zapisovať. Potom sa vystriedajú.

Názov aktivity: Letenka do krajiny zdravia

Druh výchovnej činnosti: príprava na vyučovanie

Tematická oblasť výchovy: vzdelávacia

Veková kategória: deti 2. ročníka

Výchovno-vzdelávacie cieľ: Precvičiť učivo z matematiky

Rozvíjané kompetencie: Dokáže riešiť nové situácie. Prejavuje záujem o informácie. Dokáže riešiť neznáme úlohy.

Konkrétny cieľ VV činnosti: Vypracovať pracovný list.

Metódy: vysvetlenie, dramatizácia

Formy: individuálna práca, hromadná

Pomôcky: pracovné listy, písacie potreby

Realizácia:

Po pripravení si potrebných vecí na prípravu na vyučovanie motivujem deti k činnosti. „Dnes poletíme do Krajiny zdravia. Pozor! Na palubu lietadla sa dostanú len tí, ktorí budú mať platnú letenku. Prosím všetkých cestujúcich, aby si vyzdvihli letenky u pani vychovávateľky“. Deti si vyzdvihnú pracovný list (príloha č. 5), presunú sa na svoje miesto. Nasleduje samostatná práca. Na vypracovanie dám deťom čas 10 min.

Letenka do Krajiny zdravia			
Meno:		Dátum:	
Číslo letu: $23 + 6 - 9 =$	Dĺžka letu: $12 + 4 + 4 + 2 =$	Kód: $25 - 4 + 6 =$	
$7 + 7 + 5 + 6 =$	$29 - 9 - 9 - 9 =$	$17 + 2 + 4 - 14 =$	
Dĺžka medzipristátia: $20 + 7 =$	29, , ,26, ,24, ,22,	$29 - 4 - 1 =$	
$6 + 8 + 2 - 6 =$	22, ,24, 25, , ,28, ,	Váha batožiny: $3 + 18 - 12 =$	
Príjemný let			

Obrázok 6 PL Letenka do krajiny zdravia

Prameň: vlastný návrh

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Táto vzdelávacia aktivita môže prebehnúť dňoch zameraných na Zdravý životný štýl, či v Týždni boja proti drogám. Pracovný list je možné prispôsobiť aj iným ročníkom. S deťmi si môžeme v rámci

motivácie zopakovať aj druhy dopravných prostriedkov. V rámci spätnej väzby sme si let v lietadle spoločne zdramatizovali, lebo do lietadla nastúpili len tie deti, ktoré mali platnú letenku. Palubu lietadla sme si pripravili zo stoličiek. Táto časť aktivity bola najzábavnejšia. Dokazuje, že prostredníctvom hry sa deti mladšieho školského veku učia. Obmenou môže byť prestupovanie z letu na let, pričom zakaždým musia mať deti platné letenky, to znamená nové pracovné listy s inými príkladmi.

3.4 Námet na zábavnú aktivitu

Názov aktivity: **Čarodejnicky večierok**

Druh výchovnej činnosti: záujmová činnosť

Tematická oblasť výchovy: spoločensko-vedná

Veková kategória: deti 3. ročníka

Výchovno-vzdelávací cieľ: Upevniť vzťahy v kolektíve.

Rozvíjané kompetencie: Spolupracuje v skupine. Podieľa sa na vytváraní príjemnej atmosféry a pravidiel v tíme. Ovláda svoje jednanie v skupine. Rešpektuje názory iných.

Konkrétny cieľ VV činnosti: Zabaviť sa a spolupracovať pri plnení zadaných úloh.

Metódy: rozhovor, komunikácia v kruhu, zážitková metóda, manipulácia s predmetmi, prezentácia, hranie rolí

Formy: hromadná, skupinová práca

Pomôcky: motivačné texty, knihy, plagátový papier, farby, farbičky, nožnice, lepidlo, kancelársky a farebný papier, kreatívny materiál, fixky, fľaše rôznych tvarov, občerstvenie, CD prehrávač, gong

Realizácia:

Niekoľko dní pred realizáciou zábavnej aktivity vediem s deťmi motivačný rozhovor o sviatku Halloween. Zdrojom informácií môže byť internet. Navrhmem spraviť si pri tejto príležitosti večierok, na ktorý sa musia deti pripraviť. Príprava spočíva v naladení sa na príjemný, radostný pocit plný očakávania. K tomu mi poslúži motivačný text, ktorý im prečítam (príloha č. 6). Požiadam deti, aby sa rozdelili do štyroch skupín podľa vlastného výberu. Každá skupina dostane písomnú inštrukciu – úlohu, ktorú si má pripraviť (príloha č. 7, č. 8, č. 9, č. 10). Spoločným prečítaním úloh si overím, či inštrukcii porozumeli. Na prípravu aktivity poskytnem deťom dostatok času, potrebný materiál a dostupnú detskú literatúru. V priebehu týždňa je úlohou detí zbierať informácie, vytvárať zadanie. Snažím sa o to, aby sa do aktivity v skupine zapojili všetci, aby sa dohodli na pravidlách a spoločne si rozdelili úlohy. Keďže je to čarodejnicky večierok poprosím deti, aby si nachystali aj kostým čarodejníka. S nápadmi môžu pomôcť aj rodičia.

Úlohy pre jednotlivé skupiny:

1. skupina: Vymyslieť zaklínadlá a vyrobiť čarodejnícke pomôcky.
2. skupina: Vymyslieť a pripraviť čarovné nápoje, názov a etiketu.
3. skupina: Vyrobiť záškodnícku mapu.
4. skupina: Vymyslieť bláznivé jedlá.

Realizácia samotnej aktivity:

V deň realizácie aktivity si vhodne upravím triedu. Vytvorím veľký priestor na prezentácie, kútik s občerstvením – Čarobar. Deti privítam a motivujem.

„Milé deti, vitajte na dnešnom večierku. Na to, aby ste sa stali čarodejníkymi učňami vás musím najprv premeniť. Pozývam vás do magického kruhu (komunity). Aby sa premena stala - musíte mi pomôcť. Spolu vyslovíme čarovnú formulku a 3x sa otočíme okolo vlastnej osi. Opakujte po mne: ASTES, MASTES, KOMPERMASTES“.

Po „premení“ prichádza samotná prezentácia jednotlivých skupín. Každá skupina sa predstaví so svojim nápadom. Jednotlivé prezentácie otváram gongom s pozvaním na: hodinu veštenia a zaklínadiel, predstavenie záškodníckej mapy. Prezentáciu čarovných nápojov a bláznivých jedál prevediem v „Čarobare“ a spojím ju s ochutnávkou. Po ochutnávke nasleduje zábava v podobe tanca na strašidelnú hudbu. Tá sa dá stiahnuť na webovej stránke youtube.com.

Aktivita je náročná na prípravu a čas, ale jednotlivé výtvary stoja za to.

Obrázok 7 Výstup Záškodnícka mapa

Prameň: súkromný archív

Obrázok 8 Výstup Čarovné nápoje

Prameň: súkromný archív

Obrázok 9 Výstup Bláznivé jedlá

Prameň: súkromný archív

Obrázok 10 Čarobar

Prameň: vlastný návrh

Na záver aktivity si sadneme do komunity, kde deti ocením pochvalou a odovzdám diplom ako spomienku na tento deň. Diplom som vytvorila v programe Microsoft Word (príloha č. 11).

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Deťom sa zábavné popoludnie veľmi páčilo, lebo táto téma je im veľmi blízka. Už pri motivačnom rozhovore prejavili veľký záujem. Rozdelenie do skupín som nechala na ich dohovore, ale poukázala som na dodržiavanie životnej zručnosti spolupráca. Úlohu som potom prideliť podľa zloženia skupiny. Na začiatku sa deti nevedeli dohodnúť, lebo každý mal vlastné predstavy o tom čo vymyslia, ale postupom času dokázali o práci diskutovať. Do ich práce som nezasahovala, lebo niektoré veci tvorili aj doma. To bola najťažšia časť. Na samotný večierok si deti pripravili zaujímavé kostýmy. Motivácia a zároveň premena na čarodejných učňov bola pre deti zábavná. Zábavné bolo aj tancovanie na pomalú, strašidelnú hudbu. Do splnenia úlohy č. 4 sa neočakávane zapojili aj rodičia, čo ma

veľmi potešilo. Deti zostavili recepty a rodičia pripravili bláznivé jedlá, ktoré sa dali zjesť. Takto nám zabezpečili olovrant. Túto spoluprácu som ocenila na rodičovskom združení. Samotné prezentovanie prebehlo tak trošku s napätím, lebo deti si neurčili kto bude čo rozprávať. Bola to improvizácia, ale nevadilo to, lebo cieľom bola zábava. Deti odchádzali domov s veľmi dobrým pocitom. Ešte niekoľko dní sme túto aktivitu s deťmi rozoberali. Aj ja som bola veľmi spokojná aj napriek tomu, že v deň realizácie aktivity bolo v školskom klube 25 detí počas celého popoludnia. Je to môj cieľ, udržať si deti v ŠKD čo najdlhšie.. Takéto zábavné popoludnia si môžeme s deťmi pripraviť pri rôznych príležitostiach, ako napríklad: vianočné sviatky, ukončenie školského roka, MDD a pod.

3.5 Námet aktivitu v škole v prírode

Názov aktivity: **Zberači**

Druh výchovnej činnosti: rekreačná činnosť

Tematická oblasť výchovy: prírodno-environmentálna oblasť

Veková kategória: deti 4. ročníka

Výchovno-vzdelávací cieľ: Poznávať flóru a faunu Vysokých Tatier zábavnou formou.

Rozvíjané kompetencie: Chráni svoje zdravie, zdravie ostatných a životné prostredie. Plní zodpovedne zverenú úlohu. Kultivuje svoju vytrvalosť.

Konkrétny cieľ VV činnosti: Stráviť deň na čerstvom vzduchu v prírodnom prostredí.

Metódy: vysvetlenie, manipulácia s predmetom, rozhovor, pozorovanie, vychádzka

Formy: hromadná, skupinová

Pomôcky: motivačný text, zoznam predmetov, mikroténové vrecúška, hygienické rukavice

Realizácia:

Aby bol pobyt v škole v prírode pre deti zaujímavý, a aby sa chceli zapájať do pripravenej činnosti je vhodné motivovať ich získaním bodov napr. v podobe Tatranských grošov. Tie získajú za vopred vyhlásené hry, súťaže počas večerného programu, počas túry a pod. Znenie jednotlivých úloh sa deti dozvedia z oznamu na nástenke. Úvodný motivačný text môže znieť takto: Určite sa už tešíš do školy v prírode. Veď tam na teba čaká nielen učenie, ale aj zábava v podobe rôznych súťaží, hier, tanca. Určite si ale nevedel, že si tam budeš môcť zarobiť peniaze. Samozrejme nie obyčajné, ale pravé TATRANSKÉ GROŠE, za ktoré si potom môžeš nakúpiť užitočný tovar. Ako ich získať? Veľmi jednoducho. Splníš úlohu, zvíťazíš v súťaži, zapojíš sa do programu, budeš mať upratanú izbu a groše sa ti budú len tak sypať. Veľa šťastia!

Realizácia aktivity: Pred prípravou na celodennú vychádzku zameranú na preverenie poznatkov z prírodovedy, dostanú deti motivačnú inštrukciu so zoznamom hľadaných predmetov (príloha č. 12), mikroténové vrecúška a hygienické rukavice. Spoločne si vysvetlíme zadanie. Úlohou detí je v skupinách pátrať po veciach uvedených na zozname. Nájdený predmet majú vložiť do vrecúška, pričom majú dodržiavať hygienické pravidlá a pravidlá správania sa v Tatranskom národnom parku. Nájdené predmety odkontrolujem po vychádzke na ubytovni a pridelím príslušný počet bodov. Zároveň vediem s jednotlivými skupinami diskusiu o celom dni cez otázky zameranými na poznatky a na pocity.

Pedagogická reflexia výchovno-vzdelávacej činnosti: Vplyv prírodného prostredia, aktívny pohyb v prírode spojený s poznávaním ma priaznivý účinok na organizmus dieťaťa. Zaujímavé, netradičné aktivity rozvíjajú ich samostatnosť, vychovávajú k

spolupráci a vzájomnej tolerancii. Táto aktivita bola toho dôkazom. Deti sa úlohe potešili. Hneď sa zamerali na hľadanie medveďa, čo bolo veľmi zábavné. Pýtali sa, ako ho vložia do vrecúška. Motivovala ich vidina získania veľkého počtu grošov. V zozname hľadaných predmetov boli zámerne uvedené aj také predmety, ktoré sa v Tatranskom národnom parku nenachádzajú. Ak áno, tak iba náhodne. Úlohu plnili deti v skupine po troch, tak ako boli ubytovaní na izbách. Tatranské groše som vytvorila v programe Microsoft Word. Všetky nájdené predmety sme potom roztriedili. To čo malo ísť do koša sme dali do koša, a to čo malo ísť do prírody sme vrátili späť do prírody. Táto aktivita sa dá ďalej rozviesť a skombinovať s inou aktivitou. Tiež je dôležitá príprava a vhodne zvolený terén, aby nedošlo k úrazu a poškodzovaniu prírody.

ZÁVER

Počas niekoľkých rokov praxe som nazhromaždila a vyskúšala veľké množstvo didaktických a detských hier. Z toho dôvodu som sa rozhodla spracovať túto osvedčenú pedagogickú skúsenosť, ktorá by mala priniesť inšpiráciu najmä pre vychovávateľky v školských kluboch detí. Je dobré ak si aj vychovávateľ uvedomí, že aktivity pripravuje aby rozvíjal deti. Preto sa musí aj on sám rozvíjať a pripravovať tak, aby mal čo najväčší repertoár zručností, nápadov, podnetov a aktivít, ktorými potom stimuluje tvorivosť a osobnosť dieťaťa. Moje námety sú spracované ako ukážky, s ktorými sa dá ďalej pracovať a dotvárať podľa vlastných predstáv, možností a potrieb.

Pri všetkých aktivitách som sa snažila u detí rešpektovať najmä ich jedinečnosť. Tvorivé aktivity vedú deti k prijímaniu zmien v živote, s ktorými sa doposiaľ nestretli, vedú ich k takému mysleniu a konaniu, aby si osvojili a vytvorili určité hodnoty a vzťahy k ľuďom, ale aj k životu samému. Avšak najväčším úspechom vychovávateľa a učiteľa je, keď sa vytvorené postoje, hodnoty a názory deti nie len teoreticky naučia, ale ich budú schopné aplikovať v praxi, v reálnom živote.

Vytvorením vhodného prostredia vo výchovno-vzdelávacom procese sme schopní formulovať naše deti pre hľadanie lásky, úprimnosti, korektnosti, morálky, a tým robiť svet trocha krajším.

ZOZNAM BIBLIOGRAFICKÝCH ZDROJOV

1. BEDNAŘÍK, A. a kol. 2009. Životné zručnosti a ako ich rozvíjať. 2. vydanie. Nadácia pre deti Slovenska, Bratislava. 2009 ISBN: 978-80-89403-02-8
2. EXUPÉRY, A. 2011. Malý princ. SNP. Mladé letá. Bratislava. 2011 ISBN: 97-8801-00207-20
3. KOVALIKOVÁ, S. 1996. Tematické integrované vyučovanie: Model. Bratislava: Faber,1996. ISBN:80-968103-7-1
4. PORTMANOVÁ, R. 2004. Hry pro tvořivé myšlení. 1. vydanie. Portál. Praha. 2004 ISBN 80-7178-876-7
5. Zákon č. 245/2008 o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov

ZOZNAM PRÍLOH

Príloha 1 Euro mince

Príloha 2 Postup zhotovenia euronosiča

Príloha 3 Postup zhotovenia eurojedáka

Príloha 4 Pracovný list Euro sem – euro tam

Príloha 5 Pracovný list Letenka do krajiny zdravia

Príloha 6 Motivačný text

Príloha 7 Motivačná inštrukcia pre skupinu č. 1

Príloha 8 Motivačná inštrukcia pre skupinu č. 2

Príloha 9 Motivačná inštrukcia pre skupinu č. 3

Príloha 10 Motivačná inštrukcia pre skupinu č.4

Príloha 11 Diplom

Príloha 12 Motivačná inštrukcia Zberači

Príloha 1 Euro mince

POSTUP ZHOTOVENIA PLACATU

1. Porozprávajte sa medzi sebou ako, a za čo získavate peniaze. Zapíšte to na papier.
2. Na zlaté tehličky vypíšte 8 - 10 položiek, za čo peniaze získavate.
3. Dohodnite sa na spoločnej predstave „euro nosiča“. Rozdel'te si prácu.
4. Pracujte podľa dohodnutých pravidiel.

POSTUP ZHOTOVENIA PLACATU

1. Porozprávajte sa medzi sebou, za čo mýňate peniaze. Zapíšte to na papier.
2. Na zlaté tehličky vypíšte 8 - 10 položiek, za čo peniaze mýňate.
3. Dohodnite sa na spoločnej predstave „euro jedáka“. Rozdeľte si prácu.
4. Pracujte podľa dohodnutých pravidiel

Euro sem – euro tam

Meno _____

Nasporil/a som si

+ + + + + + +

+ + = eur

a

+ + + + + = centov.

Svoju sumu rozdeľ na: stovky _____

desiatky _____

jednotky _____

Príloha 5 Pracovný list Letenka do Krajiny zdravia

Letenka do Krajiny zdravia			
Meno:		Dátum:	
Číslo letu: $23 + 6 - 9 =$	Dĺžka letu: $12 + 4 + 4 + 2 =$	Kód: $25 - 4 + 6 =$	
$7 + 7 + 5 + 6 =$	$29 - 9 - 9 - 9 =$	$17 + 2 + 4 - 14 =$	
Dĺžka medzipristátia: $20 + 7 =$	29, , ,26, ,24 , ,22,	$29 - 4 - 1 =$	
$6 + 8 + 2 - 6 =$	22, ,24, 25, , ,28, ,	Váha batožiny: $3 + 18 - 12 =$	
Príjemný let			

„Viete odkiaľ pochádzajú víly, upíry a iné strašidlá?

Povráva sa, že veľmi, veľmi dávno bola celá Zem pokrytá sopkami. Obloha bola tmavá, zahalená dymom. O niekoľko miliónov rokov sa sopky upokojili, vznikli jazerá, moria a oceány a Zem pokryli lesy a rastliny. Ľudí vtedy ešte nebolo, len ohavné netvory žili uprostred rozhorúčeného kotla.

Tieto netvory sa časom zmenili na víly, čarodejnice, škriatkov a iné nadprirodzené bytosti. O niekoľko dní budú mať svoj sviatok, a preto si spoločne pripravíme čarovné popoludnie.

Chcete vedieť čo vás čaká?

Zábava, zábava a ešte raz zábava v podobe predstavovania čarodejníckych pomôcok, zaklínadiel, ochutnávka čarokokteilov, elixírov a bláznivých jedál v našom „Čarobare“.

Zároveň sa z niektorých čarodejníckych učňov stanú „Diplomovaní čarodejníci“.

Tešte sa!!!

Predstavte si, že ste čarodejnícki učni, ktorí bývajú v Pavúčom domčeku hlboko v Čarovnom lese. Ste v siedmom nebi ak môžete byť medzi svojimi bankami a skúmavkami, a venovať sa vedátorskej činnosti. Ale ak sa chcete stať ozajstnými čarodejníkmi, musíte vymyslieť zaklínadlá, ktoré budú mať magickú moc. Musíte vyrobiť aj čarodejnícke pomôcky.

Stretneme sa 30. októbra na čarodejníckom večierku, kde svoje čarodejnícke pomôcky a účinky každého zaklínadla predstavíte.

Nie je to jednoduchá úloha, ale vy ju hravo zvládnete a získate titul "Diplomovaný čarodejník".

Veľa šťastia!

Príloha 8 Motivačná inštrukcia pre skupinu č. 2

Predstavte si, že ste čarodejnícke učnice, ktoré bývajú v zrúcaninách starého hradu hlboko v Čarovnom lese. Ste dosť maškrtné. Napchávate sa len koláčmi s dážd'ovkovou plnkou. Najväčšou pochúťkou sú pre vás potkany a hady. Ale ak sa chcete stať ozajstnými čarodejnicami, musíte vymyslieť čarovné nápoje, ktoré budú mať magickú moc. Čarovné nápoje musia mať zaujímavý, magický názov a etiketu.

Stretneme sa 30. októbra na čarodejníckom večierku, kde zloženie a účinky každého z nápojov predstavíte.

Nie je to jednoduchá úloha, preto vám ponúkam tie najvyberanejšie prísady. Vyberte si tie, ktoré vám pomôžu získať titul "Diplomovaný čarodejník".

Veľa šťastia!

Prísady na prípravu čarovných nápojov:

netopierí moč,   hadí jed,   žabie sliny,
mušia krv,   černí džús,   jedovaté sliny,
krokodílie slzy,   šťava z repy,
dračia krv, |penožkový vývar

Predstavte si, že ste čarodejnícki učni, ktorí bývajú v Domčeku pod mostom hlboko v Čarovnom lese. Radi pripravujete diabolské večierky so svojimi priateľmi duchmi a škriatkami. Ale ak sa chcete stať ozajstnými čarodejníkmi, musíte vyrobiť záškodnícku mapu, ktorá každú bytosť dovedie do Zakázaného lesa, kde sa ukrýva Kameň mudrcov.

Stretneme sa 30. októbra na čarodejníckom večierku, kde mapu s magickou silou predstavíte.

Nie je to jednoduchá úloha, ale vy ju hravo zvládnete a získate titul "Diplomovaný čarodejník".

Veľa šťastia!

Príloha 10 Motivačná inštrukcia pre skupinu č. 4

Predstavte si, že ste čarodejnícke učnice, ktoré bývajú v Kotlíkovej chalúpke hlboko v Čarovnom lese. Ste parádnice, nesmie vám ujsť ani jeden bál, ani jedna súťaž ohavnosti. Ale ak sa chcete stať ozajstnými čarodejnicami, musíte vymyslieť diabolský večierok s bláznivými pochutinami, na ktoré nikdy nezabudnete.

Jedlá musia mať zaujímavý, magický názov.

Stretneme sa 30. októbra na čarodejníckom večierku, kde zloženie a účinky každej pochutiny predstavíte.

Nie je to jednoduchá úloha, preto vám ponúkam tie najvyberanejšie prísady. Vyberte si tie, ktoré vám pomôžu získať titul "Diplomovaný čarodejník".

Veľa šťastia!

Prísady na prípravu čarovných pochutín:

myšie bobky, zub múdrosti, pudíng vetrov,

lenivé mozgy, žabí pazúr, karacia noha,

salamander, mandragora, mušľa zúfalstva,

chrostjašterice, sušené kosti, pijavice

pokazené zuby, vajíčka ropúch

Miškovi

*Čarodejnicky večierok v Michalovciach dňa
30. 10. roku pána 2012*

*Týmto dňom si sa stal
„Diplomovaným čarodejníkom“
Drž sa najvyššieho zákona čarodejníckej
mágie ktorý znie:
„Rob čo chceš, ak to nikomu neškodí“*

Zberači

Dnes nás čaká výprava určená na zlepšenie fyzickej kondície a na preverenie znalostí a zručností, ktoré ste získali na hodinách prírodovedy. Preto majte otvorené oči aj uši, aby ste mohli získať čo najviac **TATRANSKÝCH GROŠOV**.

Vašou úlohou je pátrať po rôznych veciach uvedených na zozname. Nájdenny predmet vložíte do vrecúška a na penzióne zaň dostanete zodpovedajúci počet grošov. Nezabudnite, s každej veci prineste len jeden exemplár.

Vítazí ten, kto získa najviac grošov.

Ukážte, že ste šikovní.

Zoznam predmetov:

1. Šiška z jedle bielej.....2 groše
2. Okrúhly kameň.....2 groše
3. Dubové líšty.....5 grošov
4. Šiška z borovice lesnej.....3 groše
5. Žalude.....3 groše
6. Papieriky z cukríkov.....10 grošov
7. Gaštany.....2 groše
8. Pierko z vtáka.....6 grošov
9. Mach.....3 groše
10. Dážďovka.....10 grošov
11. Prázdna slimačia ulita.....15 grošov
12. Bodliak trnistrý.....2 groše
13. Kôru spadnutého stromu.....10 grošov
14. Živý medved'.....100 grošov